

Gezonde voedseltoekomst: instrumenten en praktijk

5 oktober 2023

Freek Liebrand – Senior Beleidsadviseur Gezonde Leefomgeving

Gemeente Utrecht

Food Print Utrecht Region / Gezonde gebiedsontwikkeling

Opbouw presentatie

- Wat is een City Deal?
- Wat doen we in de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving?
- Hoe werken we in de proeftuin Cartesius een gezonde voedselomgeving?

Experimenteren en vernieuwen

- In City Deals werken gemeenten, Rijksoverheid en andere partners samen aan maatschappelijke vraagstukken
- In 2013 geïnitieerd door het ministerie van BZK (Agenda Stad)
- Samen nieuwe ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitproberen
- Er gebeurt iets 'buiten' in de experimenten en proeftuinen, én 'binnen' in bestaande instituties, in het ruimte maken voor deze manier van werken en het lander van lessen en resultaten.

“Geen van ons kan het
alleen,
samen kunnen
we het wel.”

STAATSCOURANT

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 45646

10 november

2021

City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

DEEL 1: City Deal op hoofdlijnen

Algemeen – Agenda Stad

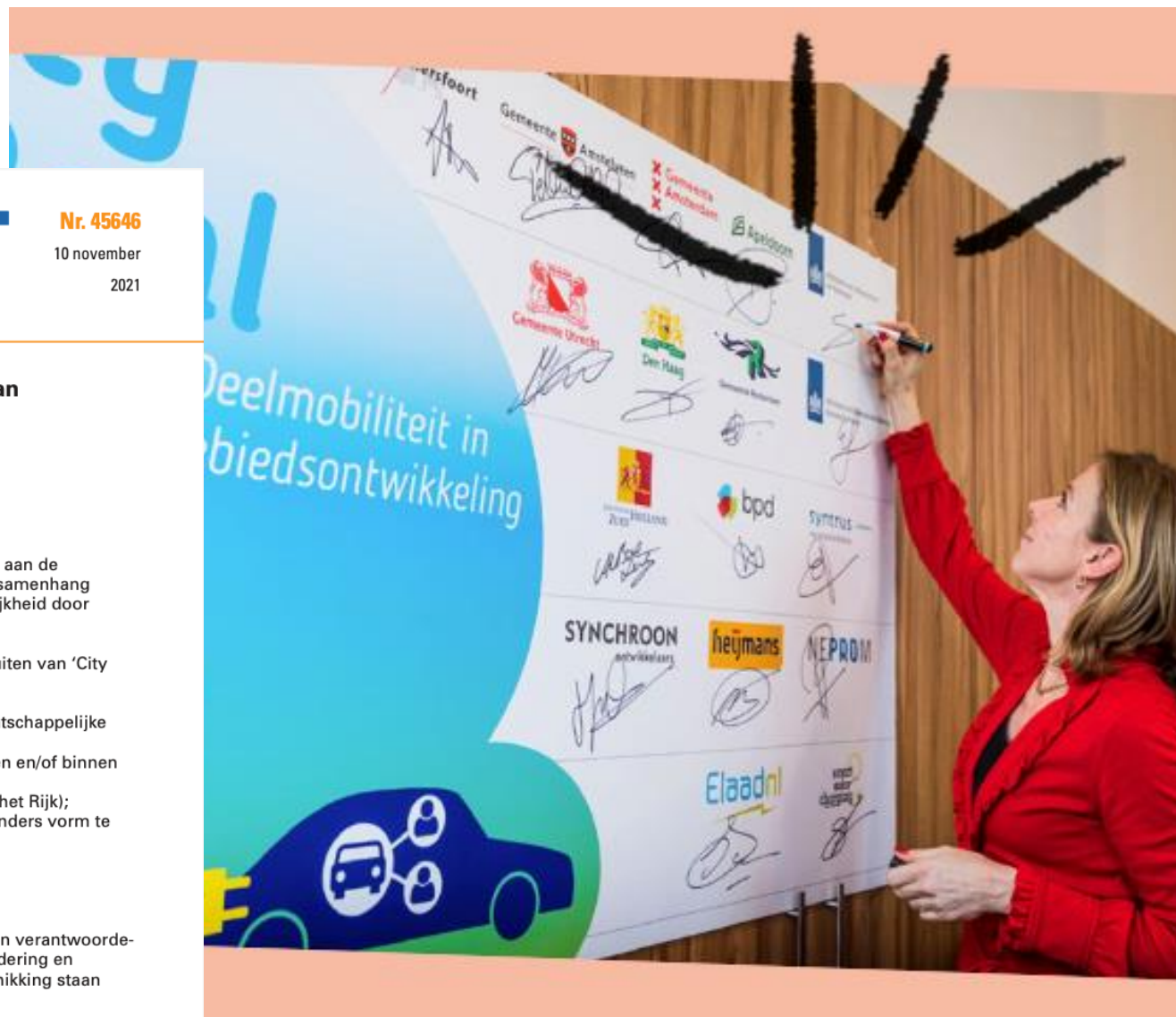
Steden, departementen, private partijen, kennisinstellingen en andere actoren werken aan de uitvoering van de Agenda Stad, die de groei, innovatie en leefbaarheid van steden in samenhang moet versterken. Hiermee worden complexe uitdagingen slagvaardig en in gezamenlijkheid door partijen opgepakt en omgezet in concrete resultaten.

Betrokkenen beogen hier onder andere invulling aan te geven door middel van het sluiten van 'City Deals'. City Deals onderscheiden zich in het feit dat ze:

- Een aansprekende ambitie formuleren ten aanzien van een of meerdere grote maatschappelijke opgaven;
- Agglomeratiekracht organiseren (massa/schaalvoordeel door samenwerking tussen en/of binnen stedelijke regio's);
- Betrokkenheid kennen van uiteenlopende publieke en private partijen (waaronder het Rijk);
- Innovatief en gericht zijn op doorbraken, door bijvoorbeeld bestaande systemen anders vorm te geven;
- (Inter)nationaal aansprekend en opschaalbaar zijn.

City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving

Overheden hebben op grond van internationale, Europese en nationale bepalingen een verantwoordelijkheid om te voorzien in een gezonde voedselvoorziening die bijdraagt aan de bevordering en bescherming van de volksgezondheid, maar de instrumenten die hen daarbij ter beschikking staan schieten tekort.¹

City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving

- Een gezonde en duurzame voedselkeuze is essentieel voor een gezonde en duurzame toekomst.
- Het voedselaanbod is de afgelopen jaren toegenomen en steeds ongezonder is geworden.
- De ambitie van deze City Deal is om de voedselomgeving in 2030 overwegend gezond en duurzaam te maken. Vooral rond scholen, in openbare gebouwen, in supermarkten, catering en horeca.

Agenda
Stad

Drie werklijnen

Werklijn 1: Fysieke omgeving

- Sturen op een fysieke voedselomgeving (bijv. winkels, horeca, kantines) waarin de gezonde keuze de makkelijkste en vanzelfsprekende keuze wordt
- Instrumentarium
- Rotterdam, Amsterdam, Utrecht, Ede en Wageningen

Fysieke
voedselomgeving

Sociale
voedselomgeving

Lokaal voedsel

Ingrijpen noodzakelijk maar niet mogelijk

- Gezonde keuze is onmogelijk in een ongezonde omgeving
- Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid
- Gemeentelijke sturingsinstrumenten zijn beperkt:
 - Alleen grondslag voor regulering o.b.v. ruimtelijke argumenten
 - Geen mogelijkheid om aanbod te weren o.b.v. schadelijke effecten op de gezondheid
- Wet in voorbereiding waarmee de vestiging van nieuwe ongezonde voedselaanbieders op bepaalde plekken kan worden geweerd

Proeftuin Cartesius

- Gezonde voedselomgeving onderdeel van gezonde gebiedsontwikkeling
- **Gezonde supermark**
 - Sessie maart 2022
 - Wensen en eisen voor realiseren van een gezonde supermarkt
- **Gezonde voeding in school en sporthal**
 - Sessie april 2023
 - Eerste verkenning ter inspiratie en kennismaking
 - Ambitie op de agenda: iedereen positief

“Geen van ons kan het
alleen,
samen kunnen
we het wel.”

